

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2018/2019-1)

1 EKİM

ULUSLARARASI YAŞLILAR GÜNÜ

Yaşlanma, kişinin fiziksel ve ruhsal yönden zamanla değişime uğramasıdır. Bu durum bireysel olmakla birlikte toplumsal değerler ve diğer etkenler, toplumda yaşlı ve yaşlılığa verilen değeri ve yeri belirlemektedir.¹

Yaşlılık dönemi kendi içinde birtakım farklılıklar içermesi sebebiyle 65-74 yaş arası genç yaşlı, 75-84 yaş arası yaşlı, 85 yaş ve üzeri dönem ise ileri yaşlı olarak adlandırılmaktadır. Son yıllarda ise gelişmiş ülkelerde beklenen yaşam süresinin artmasıyla 100-109 yaş arasına asırlık, 110 yaş üzerine süper asırlık denmektedir.²

2017 yılında 60 yaş üstü yaşlı sayısı yaklaşık olarak 962 milyon olarak tahmin edilmektedir. 60 yaş üstü yaşlı sayısı her yıl %3 artmaktadır. Dünyadaki yaşlı sayısının 2030 yılında 2,1 milyara ulaşacağı tahmin edilmektedir.³

Dünyada olduğu gibi Türkiye’de de yaşlı nüfusta artış görülmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre yaşlı nüfus (65 ve daha yukarı yaş) 2013 yılında 5 milyon 891 bin 694 kişi iken son beş yılda %17 artarak 2017 yılında 6 milyon 895 bin 385 kişi olmuştur.⁴

Artan yaşlı nüfusu beraberinde bazı sorunlar getirmektedir. Bu sorunlara dikkat çekmek ve önlenmesi adına bilinç oluşturmak adına her yıl 1 Ekim tarihi Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından Uluslararası Yaşlılar Günü olarak kabul edilmiştir. Her yıl yaşlı sorunlarına dikkat çekmek amacıyla bir tema belirlenmektedir. Bu yılın (2018) teması **“Yaşlanan İnsan Hakları Savunucularını/Kahramanlarını Kutluyoruz”** olmuştur (Celebrating Older Human Rights Champions’). Günümüzün yaşlı insanların birçoğu 70 yıl önce İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi’nin kabul edildiği yıl olan 1948 yılında ve öncesinde doğmuşlardır ve insan hakları için uğraşan yaşlı kahramanları kutlamak için 2018 yılının teması bu olarak seçilmiştir.⁵

¹Karakuş B. T.C. Aile ve Sosyal politikalar Bakanlığı Türkiye’de Yaşlılara Yönelik Hizmetler ile Kurumsal Yaşlı Bakım ve İllerin Durumu, Ankara 2018.

²Güler Ç, Akın L. Halk Sağlığı Temel Bilgiler Cilt 3, Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara, 2012.s:1578.

³[İnternet] <http://www.un.org/en/sections/issues-depth/ageing/> Erişim:04.10.2018.

⁴[İnternet] <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=27595> Erişim:04.10.2018.

⁵-[İnternet]: <https://www.un.org/development/desa/ageing/international-day-of-older-persons-homepage/2018unidop.html> Erişim:04.10.2018.

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2018/2019-1)

Uluslararası yaşlılar günü 2018 yılı temasının amaçları aşağıdaki şekildedir:⁶

- ✓ **Tanıt:** İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinde yer alan hakları ve yaşlıların günlük yaşamlarında ne anlama geldiğini tanıtmak
- ✓ **Görünürlüğünü artır:** Hayatın birçok alanında insan haklarından yararlanmanın geliştirilmesi planlanırken yaşlıların toplumda görünürlüğünü artırmak
- ✓ **Düşün:** İnsan hakları ve temel özgürlüklerin yaşlılar tarafından tam ve eşit şekilde yararlanılmasının sağlanmasında kaydedilen ilerlemeler ve zorluklar üzerine düşünmek
- ✓ **Harekete geçir:** Dünya çapında geniş kitleleri hayatın her aşamasında insan hakları için harekete geçirmek

Ülkemizde de yaşlılar günü çeşitli merkezlerde farklı etkinliklerle kutlanmıştır. Ayrıca ülke genelinde farklı şehirlerdeki kamu ve belediye yöneticileri de kutlama mesajları yayınlamıştır. Örneğin; Artvin⁷ ve Bolu'da⁸ valilerin huzurevlerini ziyaret ederek etkinliklere katılmaları, Bayburt İl Sağlık Müdürlüğü çalışanlarınca stant etkinliği düzenlenerek broşür dağıtılması⁹ gibi etkinlikler farklı illerde yapılmıştır. Bu yıl 1 Ekim tarihinin ekim ayının ilk pazartesi olması ve Dünya Çocuk Günü ile çakışması nedeniyle bazı illerde çocuk ve yaşlıların buluşmasıyla gerçekleştirilen etkinlikler de yapılmıştır.¹⁰

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi tüm insanları kapsayan temel haklardır. Bu haklar herkes için olduğu gibi aynı zamanda yaşlılar içindir. Bu hakların savunuculuğunu yapmak ve hayata geçmesi için emek harcamak her bireyin olduğu gibi yaşlı bireylerin de yaşam kalitesini artıracaktır.

⁶ [Internet]: <http://www.un.org/en/events/olderpersonsday/> Erişim:04.10.2018.

⁷ [Internet]: <http://www.milliyet.com.tr/1-ekim-dunya-yaslilar-gunu-artvin-yerelhaber-3066226/> Erişim:08.10.2018.

⁸ [Internet]: <http://www.bolu.gov.tr/1-ekim-dunya-yaslilar-gunu-etkinligi> Erişim:08.10.2018.

⁹ [Internet]: <http://bayburtism.saglik.gov.tr/TR,100628/1-ekim-2018-dunya-yaslilar-gunu-stant-etkinligi.html> Erişim:08.10.2018.

¹⁰ [Internet]: <https://sinop.aile.gov.tr/haberler/dunya-cocuk-gunu-ve-1-ekim-dunya-yaslilar-gununde-nesiller-bulustu> Erişim:08.10.2018.